

Aproposit, original,
de

MON PRIMER LAURO.

1010

Domingo Font
Juan del Mas. ^{i Muzel}

1873.

Handwritten text at the top right, possibly a date or reference number.

A small handwritten mark or symbol.

Large, faint, diagonal handwritten text, possibly a name or title.

Small, faint handwritten text in the center.

Medium-sized, faint handwritten text below the center.

Medium-sized, faint handwritten text on the right side.

Small, faint handwritten text at the bottom left.

Small, faint handwritten text at the bottom center.

Mon primer lauro.

=

aproposit- escrit expressament
 per la ovacio' que Obtingui lo tenor
 comich, Pere Constanti, lo dia del
 seu benefici en lo teatro Zorrilla
 de
 Badalona.

original
 de

Juan del Mas
 son amic y admirador.

The power of the

power of the

power of the

power of the

power of the

de

power of the

power of the

power of the

power of the

power of the

Personas.

Roseta.	D ^e Rosa Tort.
Constanti	D. Pere Constanti.
ferri.	" Domingo Font.
traspunt.	" Joaquim Biosca.
Abonat -	" Manuel Rumbá
Maquirista. y Guadalupe	" Jose Padró

la excusa en Badalona

1873.

Perseus

Boots

Coats

Leaves

Trunks

Stems

Branches

the same as before

1878

Acte unich

Lala. figura lo cuarto de
 vestirse la 1e triple, porta al
 foro ab portier.

Escena 1^a

Roseta.

Ros. Me sembra que esta tot pli
 y es hora de comensa ---
 y la mare tardara.

No se ab quin gunt i entreté.
Com que sob que vaig vertida,
de segü que i eita fora
parlant ab la tia curora
del benefici.

(se sent lo piulet del
traspunt.)

Si, crida!

(mirantse al mirall.)

Me sembla qu aquesta rosa
no eita prou ben col·locada.
- potsi un poch entregirada -

(se la arregla)

Vamos, ja fa un altre cosa.
Son detall, que semblan ve

pero que l'publich repara,
 y jo puch di finas ara
 que tot, m' non rebut molt bi.

y d'ayò n'estich goiposa
 y n' dono gracies a Deu,
 qui es sol lo contento meu
 dels papers n'ertirne airosa.
 Omeu... n'ont tindr lo blanquet.

Veu. Roseta, puch comensa?

Ro. Per mi...

Veu. Donchs vaig a toca
 la campana.

Ro. Si, quimet.

Aquet roy es molt atent,

Eitai tot bi, desseguida
cap aqui ; qui eitai vestida?

Escena.

Roseta Constanti.

(per fe la gallina ciega)

Com. Roseta!

Ros. Veus molt content!

Com. Que sabo tu, si allà a la porta
se sent un sacramental.

- Viinga un palco - que m'heu mal

- no me hi ha sillou - donchs porta

- una entrada, - ja eitai ple -

- Doneume assientos - terriu -

- l'altre - que m'preusen - surtiu -

- y vamos, no queda ve.

Pro. que hi has auaat?

Com. Ca, no! ni no han dit

volias qui auaat auaat?

Auuy si que rock felis!

- Demà t comprari un vestit.

figurat si hi ha gent en gran

a la taquilla qui espera,

qui han romput la vidriera
del adroque del devant.

Creu, Rosa, jo m torno boig.

fin crech que auuy morirè.

Pro. No ho vull que t moris.

Com. Perque?

(rient)

Pro. Perque no m farias goig.

Lo t'vull viu, baya, aipò si,
quant ab tu jo vaig casarme,
v'va ser sols per estimar-me
al meu marit constanti
y si ovuy - pe'l que las aus -
la alegria a tu t'mates
que faria jo despres?

Com. Buscarne un altre y en pau.

Res. Peret, aipò si que no.
Si arribes a succelhi
tu m'veurrias...

Com. ... qui, jo? si.
mes deipendho corra aipò.
Lo cert es que hi ha una entrada.

(comparsa de cançons)

Escena 3^a

Diti Guardarropa.

=

Jua. Senyo' Comtanti..?

Com. que falta?

Jua. Puch entrai?

Com. Si, home, entren.

Jua. Ab son permis.

Com. que volén?

Jua. tuch la gabia y la cotorra
no me l'han volgut deipa:
si vol hi podrem posa
un colom.Com. Deipenho corra.
fare veure que la tuch

a dintre del mocadó.

P que hi ha la pantalla?

Gua.

No.

Hi ha un paupul...

(Marcantio)

Com.

Ode, ja viu!

(Serva l'guardaropa.)

Ves que i treus de fe la llista,
si res del que un demana
portau may.

Don.

Voy, la campana.

Com.

Ara veuràs (la campana) un artista!

Escena 4^a

Dit: Ferré.

venit ab leviton.

Jer. Ya esteu be'.

Con. qui ha succelhit?

Jer no rei, no cuidanme'n jo
no sabem fe res de bo,
y aiyo qui abans ja ho he dit.
Ver tu si l'hem feta bona
que no podem comensa'.

Con Com?

Jer. S' han tornat a deipa
los papers a Barcelona.

Con. Aiyo es fet expressament

Jer. fugi home, l'avisado
se'ls ha deipat al salo
y ha marchat distretament
no veus que tothom lo mana,

de tots portava 'l farcell

Com. Per pò que la culpa es d'ell.

fer. Y qui l'fa si tant sabana?

fer. Fug, home, si tu li dius
portem airo y no ho vol fe---

Com. que vols di?

fer

qui ets lo primie

de crida sense motiu.

Pero deipem a un costat
tot airo que no te adob.

ava lo noy gran del pop
ab lo cavall ha marpat.

Y si arriba ai temps al tren
tot sera cuestas d'un' hora.

Com. que fa molt rato qui es fora?

fer.

Pots conta... mes de moment

per calma aquest gran pibarrí
del públic, feu anuncià
que per entretenir i farà
- si vol, - l' alcalde de barri.

Pro. ; que ten l'exemplar?

sev. ; i donchs?

Com. Donchs crida l' Biosca.

sev. ; Anem,
qu' al mateix temps ho direm
de pas al senyor Maspous.

Escena 5.^a

Roreta luyó abonat.

=

Pro. Deu meu, avuy justament

que fem lo seu benefici.

qui pogués veure l'defici
que deu senti interiorment!

y la sort que no hem d'aua
a fe pucio a Mataró. --

Ab. Donya Roseta ... soch jo!

(trayent lo cap per
lo portier)

On. Senyó Pau... ja pot passa.

Ab. permis.. qui esta vestida?

On. Si senyó.

Ab.

De, no, per res--

Donchs i han deixat los papers?

On. Ya ho ven.

Ab.

Si sembla mentida!

Arjo e teni 'l cap molt buit.
baya! baya!

Orn.

Si senyo.

Obb.

Es culpa d' en Salvado
y en Peret paga 'l deicut.
Lucara que aqui tothom
li porta un grandios afecte;
que ai mei de se un bon subjecte
com a artista ja te nom.

y habenthi Donya Roseta
de typle, tot Badalona
se ganta la pessetona
per senti una sarrieta.

Orn

Obb.

Tenyo Pau, jo no mereixo
que no mereix, congelet?

li sembla un rossinyolet. -

que no'm veu com l'aplaudeixo

sempre a la fila Tercera

son admirador constant,

fascinat eta escoltant. -

ja'l trino d' una carrera,

ja d' un beuol lo sonido

o 'l filat d' un caldero

perque... eta mal dirho, jo

sempre he tingut bon oido.

y de musica no'n se

perque may ni he estudiat,

pero com aficionat. - -

figurin, era barbè.

y de ordo, ¡jovenot!

vaig toca' l' himne de Riego.

Orn. Es filarmònic.

Abb. No ho nego.

per po emiteixo el meu vot.

Orn. Es favor...

Abb. Justicia nata!

Roseta no's pot aguantar
l' riuve y vol girar el cap
y ell creu que s' alsa y ell ho
fa.

pero veig que ta incòmodo.

Orn. No senyo, no, de cap modo.

Segui.

Abb. (Li parlaré en plata.

Donchs si, Roseta; li dich
tal com ho sento.

Pro. (Simplet!)

Ab. Vostē es un rossinyolet...

Com. ja nemu sortit del eubolich.

Escena 6^a

Diti constanti (transmutat)

Com. D. Pau.

Ab. Senyō constanti.

(donantli la mà.)

Com. Vostē sempre us obsequia
visitant nos.

Ab. Mer caldria!

Pro. ¿el publich?

Com. Deipal per mi
figurat si esta arreglat,

que l'publich, sempre indulgent,
 diu qui esperarà content
 sent un cas inesperat

Ara và la Sinfonia

que u Borrull dirigirà,
 y entrelant i arreglarà
 tramoya y guardarroquia.

Ab això repassarem

aquella escena dels tres,

que quedo jo tant sorpres
 quant tu in diu. "jà nous casem.

pochi sabo lo que l'pare sab,
 que tu ten lo cap molt vert;

sent així tingam per cert

que in te la culpa l'ten cap.

Per. Donchs crida al apuntador.

Com. Don Pau mateix ho pot fè.

Ab. Ah! mirin, ho provaré..

Com. Coloquin aquí al recó.

(a un ventidó)

No més es perda la entrada,
- pro créch que ho recordareim.

Escena 8.

• Diti Guardarropa.

Jua. Senyó Comtanti, que fem?
que va la sala cerrada?

Com. te de si carré.

Jua. que hi fa!
vorti vol ara que jo

tregui la decoració
 y després torni... ca, ca!
 quant tregui de di, carrè,
 digui la sala, er igual!
 ; y la paret del corral
 qui ella salta?

Com

Juad.

Com.

Jua

Com.

jà hi pot se.

Doncs, quedem arreglats,
 combinemho, vencho aquí.

Ja ho semblarà, --- (anantseu)

Crech que si, ---

un teatro d'aficionats.

Escena 9.

Dits Lluís Ferré. (notari)

=

Can. Tiigui, D. Pau. ja lu veura?

Ab. - Prou, prou, tiich vinta valenta.
ay'ay' no ei Uetra D'impreuta.

Can. no, qui ei manuscrit.

Ab. Ya, ya.

ferr. (sortiint)

Aqui m'tem, ja eitich veitit.

Can. Eitai molt bi.

Rura

Quina fatxa!

Cont. Tem lo nar de romolatxa.

ferr. De'l parto prou aiparit.

Can. Bueno, nullo, comensim.

fer. La primera excusa?

Cont.

Es cla.

ferr. No se si in recordara.

Can. Quant no't recordi plegruim.
(En ferri i oculta) al foro.

Excena 10.

Dits, tranquite.

=

tran. La sinfonia va' en danza.
Mentres tant me'n vaig a' corra
perque'm deixi la cotorra---

Com. Qui la te'?

tran. Donya Esperanza.

Com. Y hont viu'?

tran. A la carretera

Com. Qui es molt lluny?

tran. A qui mateix.

y mentres que repeteix

l'orquesta.

Com.

quina fal-lera
nas agafat de surti ara...

tran

Pe'l lloro.

Com.

Ode prou que ho sè.

ros.

Potsi vol anà al cafè.

Com.

Que no ni nas pres ja?

tran.

No encara.

Com.

No siguis tant embuitero.

(ab Roseta)

tran.

Si la'ha pres al meu costat
y'l seu y'l meu l'ha pagat
aquell roy... En Baldomero.

Ab.

Donchs bueno, vull fe la cossa
que la paga en francisquet.
Donchs te, fuma un cigarret.

(trayentlo de la petaca.)

tran. Moltes gràcies.

(prenentlo)

Cons. Ah, que't topa.

Ab. Prenguin un vostre...

Com. L'accepto,
pero serà per després

tran. Donchs torno al moment.

Com. Ves, vèi.

(seuà corrent)

Ab. Sembla tranquil.

Com. Per po'l repto,

y creguim qu'es un traspunt
de lo millò que's coneix.

tot i ho enjirona ell mateix

y sempre ho te tot apunt.
Sab las obras de memoria.

cuipis es, que si convé
li fa qualsevol paper.

Ab.

Carrau, ja es tota una gloria.

Pro.

y qui es $\frac{7}{8}$ molt ben educat.

ja pot carseixe de tot

que no li dirà ni un mot
queixantse del seu estat.

Ara demana tabaco

y di: qui m paga'l café -
es costum seu.

Ab.

y fa bé,

pobre noy. Y erbantant maco.

Ferr.

Donchs qui hem de fe? ..
L'esperas?

Com.

Tira avant.

Ab.

Dixpensi, ja no hi pensaba.

(absentre y donantli un
cigarro)

Des, m'he cregint que fumaba. -

Fer

Si... serà per acabant. - -

Com.

Posat detrai del portier.

(a ferri)

y vostè....

(al abonat)

Comenci a di

verros.

Ab.

(mirant lo manuscrit)

No ho puch par llegi.

Com.

Femla de memoria, a ver.

Comenssa, Mosa.

Ros. Per hont?

Cori. Deu del cel.

Ros. Ah! "Deu del cel,"

Lo estimo a ni al meu Rafel
mer que tot quant li ha eulo nou
feu que vinga...

Cori.

Ja so aqui.

Lo teu pare no'm vol? Be!

-Donchs avuy me matarè

Ros. Per mor de Deu, constanti.

Cori. Si in dich Rafel. (ab explosió)

Ros. Teuz ralió!

Vés si t'estimo! ara in creya

qui aipò de verant' no deya.

9
fer.

qui eicava no surto jo?

(trayent lo cap pel portier.)

Com.

Si, ara

9
fer.

Rafel!

(ab veu de tró.)

Com

Ah! l'hotari!

(aterrat)

9
fer.

gravetat conica agasant
le ma de Drosa.

Respontme ara. que m'pò di
si sempre que vinch aqui
trobo aquest estafalari?

Véiten.

(a constanti apant)

Com.

Perdó, Baldiri.

Ara fes lo crit mes fort.

fer.

Vènteu!! oh!!!

(crit fora de tò.
com si se'l menyèi)

Com.

Adigü mi heu mort.

fer

que t' portiu al cementiri.

(mit mutis)

Don.

Pare!

fer.

fuig! filla inhumana!

com qui la lleusa,

seu và y a lo porta

troba al tras punt.

Escena II.

Dití tras punt.

tras.

Los papers ja son aqui.

fer. Millò, me i vaig a veti.
Com. fes que toquin la campana.

(al transport)
Ab. Donchs jo en permir de voste
vaig a veurels.---

Or. Voste es dueuys.~

Ab. Ja sabem que li tuch empenys
ab l'aplandi.~ fins desprèi.

(donantli la mà)

Com. Estiga bo, senyò Pau.

Ab. Graciàs; no 's molesti, no.

(veient que li alsa'l
portier)

Com. Hont tindr lo sombrero jo?..

Or. Mira, penjat ab un clau.
(a terra)

Com.

(respallant lo barrat)

Sabs qui es molt complimente
aquet D. Pau.

Pro.

Un pic de massa;

; pero que li faràn? catipassa.
l'auà y veni l'entretè.

y com no i ha propassat
may en res.

Com.

Do! me caldria!

Coma.

Sabs que no'l recibiria...

Com.

Per pò crech que no ha faltat
al mirament que mereix

una senyora carada,

qui al seu quarto dona entrada
a un senyo que no coneix

no més que, per concurrent
del teatre y saludarla.

- Si no sàbes respectarla
passaria d'imprudent.

Ven
Senyora Roseta, va
que l'esperem a vostè.

Ros. Vaig. ; que t'apareix?
(se'l pentinat)

Com. Molt bé.

(se rent una ven a donar)

Ves, que ta mare es allà.

Ros. Adios!

Com. Y sense afectarte.

(donantli la ma
l'acompanya)

Escena 12

Constanti - Ferrer (lugo.)

Com. Pobreta! no hi veu de goig...
Veyam com vaig...

(al mirall per la
cara que i he pintat)

Massa roig.

Au, tornat a despintarte.

(agafa la tovallola y
figura que i tren lo co-
lorret. A fora aplaudeixen)

Ferr.

entra vertit ab lo le-
vitar.

que no sentis com victoreipau
a la teva dona!

Com.

ja ha caudat?

fer. Aïpi que i ha presentat...
 plan plan. y encara segueixan.
 Com. No la deixavant cantà.

(va arreglantse)

fer. ¿y perquè?
 Com. D' emocionada.

fer. Fuiq, be està prou desfogada.
 ¿La sentis?

Com. Me n vaig cap allà.
 (tot neguitós)

Escena 103.

ferre.

fer. Avuy no hi ven d' alegria

y al mateix temps te desfici.
Si fes jo 'l meu benefici
sembla que també riuria.
Ell ha tingut molta sort!
Quanta gent! lo que's diu: net,
fará cuarenta dures.
- ja es un quiu vive algo fort.
Jo, deu fe cosa d' un meí
qui havia anunciat lo meu
vã ploure, - gracia a Deu -
y se'm van mollã ls papers.
perque havia repartit
tolã las localitats,
fins los palcos abonats
y l. assientos preferits. -
y juntament estrenaba

lo "vano de la Roseta

qui es una gran rarrueleta

que en Campany me la donaba
com a prova d'amistat

y fins los drets me cedia, --

pero res, va fe mal dia..

(cambiant rēnt)

- També m'ho hauria gartat. -

(res va = se senten

aplacats y a poden

nut lo Guardarropa

y dos comparsas)

Escena 14.

Guardarropa Comparsa

(portan un cove)

Juar. Dueno. = sobre tot cordura.

una per tres.

(trayent una botella.)

quants sou; sis?

Donchs teniu, aquí u van dugas,
cuidado armà cap moti.

anèu = dignieu al trapunte

que jo aquí esperant lo estich;

quant tingui un moment que viugui.

- Arny surt de mare l'riu.

Perque eiclà, tot Badalona

en parlant del Constanti--

tot hom acut al teatro.

richs y pobres grans y chichs.

eva la planeta seva. ~

Dir que 'm demanaven?

tra -

Guar.

Si.

No far pas falta?

tra

(pensant)

per ara, --

ni per tot l'acte, jo t'flich!

ava anirant al final. -

Naja.

(lleuant l'exemplar

sobre la taula)

Disposen de mi.

Jua.

que no vols fe una copeta.

tra -

Copeta de que?

Jua.

D'avis.

Jo he portat a ni aquest quarto

perque cap dels d'aqui dins

poguessen fe la farolla.

Tra. qui no paga aïçó?

Quar. *l'altre noy no' ho velim.*
beu, beu.

Tra. que si pucí pendre alguna?

(després s'haber begut)

y prenent dos botellas)

jo't diré, una sola si.

pero Brósca, no fem cosas

Tra. vos juro pel nom que m' dide.

de no beure cap copeta

fin qui aïçó i bragi finit.

primi vull senti las coplas

que canta'l peret.

Qu.

Oh. si.

que son al altre intermedi?

tra. no, qui arrivant desseguit
 qui hagi finit aquest acte.
 que abra si que no m'hi avich.

jo promovia la broma
 per las coplas: que l, de diu
 engrecats ab la brometa
 y los aplausos sentint.

al entregar los regalos
 qui han de donar al comitanti
 l' aiquequessin y l portessin
 ab triunfo cap aqui diu.

tra. D'aquí jo me'n encarrego.

- preneu lo cove, jo t' flich'.

si no mes que diga "abséulo"

jà teniu tothom al mitj.

Jua.

Jo dech creurev al que in paga,
m'ho han manat, haig d'obehir.

(sen van.)

Escena 15.

Proeta.

Pro.

(com si parlés d'un

ab ra mans)

No entri, no, que fa calò
y aqui pot està assentada.

(entra)

Deu meu, vinch mitj aprofissada
y quina entrada!... ja pò.

L'epit colonial ha estat

y en las coplas qui ara esperan
que ja s'creuen que superan

a totas las que ha cantat. -
 i armará tal rebombori,
 -per supuents, ab bon anhel, -
 qui estareim en terra, al cel,
 al infern y al purgatori.

Escena 16.

Proseta traipunt.

Mas. Dónquim las coplas, Proseta,
 perquè 'l pobre constanti. -
 no crech que 'l deipiu sorti
 de la escena... La brometa
 serà ara, que sens di re,
 en omvull ja está avisat,

y i veurà lo telò alsàt
ab tots al mitj

Pro. ... ; y perquè?

tra. Avuy ray, tot se comporta,
No i cregui, que no he begut,
perque, ... per res ni he mogut
ni hi tanpoch he vit la porta.
Pero se qui ab la gatrara
que fan los de Badalona...

- Hi haurà una cosa molt bona.

(tot ho dir com si
tingués un perdigonet
pero no begut.)

Pro. Vols di?

tra. y la que i prepara!

Me n vaig perque m venyerian
 si sabessen que he parlat
 sobre si aqui li han portat
 las botellas que tenian...

y no s' pensí, que s' pot di
 tot, si: perque una persona
 qui ha fet portá una corona
 per donarla al comtanti.--

M' ha encomanat que callis
 fins al moment oportu.--

y jo, .. no ho vull di a ningú.

os.
 Fas molt bé.

tra.

Hasta després!

(seu va emportant-se

li papers y fent tantí-
 netas.

Ros. Pichà avuy tot se comporta.
Jo crech qu'entre bastidós
l'he vint bevent. Diu bi, dos;
que no ha sortit... ni la porta.
Ja canta.

(Anant al portier)
Valor, Peret!

No se com canta ha pogut
perque esta tant conungit...
repeteix... sí, véi al dret...
Aplaudeixen, euidan... ay!...
alguna gatada seva.

aplauos entrepitós
y otro! otro!

quin entrepit, mare meva,
aiçò no no'bia vint may!

Va' per sortir y i troba
ab en Ferré. que
la detura.

Escena 17.

Roseta ferré.

=

Ferré. Roseta, ca, no pot se
jo in moro y ell tenube's mora.
permet si no t' dich senyora,
(de l' una cadira a l'altre)

si en cap puento estare bé.

Ros. pro y ell?

Fer. Deixem explicar.

Jo no he viut may en la vida
tanta gent y tant unida...
per volguerlo obsequiar.

l' un diu otro, l' altre bien!
otro mar! que se repita!
y quant lo publich l' incita
ell ne cantaria cent.

Repeteix, alli ha sigut
lo mes fort de la cuestio!

En ma vida ho he vist jo...
quin alborot i ha mogit!
vinga rams de flors pe' l cap

pro noya, la cosa bona

ha sigut una corona

que a lo menys val cent naps!

pots conta si havraut cridat

homen donar picus y graus,

tothom picaba de mans!

cuant la corona li han dat.

Ell s'ha quedat tot així---

(fent tantina)

al veure aquella ovació

estich cert, si no hi vohi jo'

que demanyat queda allí.

Miratel!

Escena última

Dits, Cantants ab raux

y coro - traspunte concurrents

etc etc.

=

Com.

Graciā, amichs

Gracias, me u recordarè,

y sempre me u pensarè

ab aquets present, tant richu
Roseta, Ferrer... No se. —
deipam aquesta cadira.

(assentantse)
Mira, Roseta, te:

(à ferrè abraçantlo)

Mira

mon primer lauro ferrè.

(molt commugut)

Ha! l'estat sempre a la vita
de cuant avuy mi ha passat,
y creume, mi ha trastornat
al veure que s'á un artista
los obsequis que mi han fet..
mi han donat una corona!

sempre serà Badalona
la mina de mon ull dret.

Dispensin si en aquet moment
no tuch paraulas....

(als concurrents)

fer.

coll. no.

per dirho ja ho dire jo.
Senyors, esta molt content...
er dir... senyors y senyoras...

(no sabent com continuar)

ja' m' sembla que m' embolico;
(jo no se perque m' hi fico....)

Digan Roseta. que ploras?

ros.

fer.

D'agràhiment, si, ferri
collò que i diu, de riallas
al ultim venen plorallas.

toti tres quidam aipu-
gantse i. ulli no sa-
bent per mont surtiu
lo concurrenti baijan
per animantlo y al
al ultim ferri diu ja
nity repost. (a Jutanti)

parla tu.

Com.

Jo parlari.

(aipescantse de le cadira)

Piblich, etich conuogut.
aipó que tinchi a la vita,---

(corona y raure)

y com regalo al artista
que no aceplei has volgut. --
gracias: no no he merecüt.

pero habentm'ho tu donat,
 ab tot'cor ho ne acceptat;
 diuosa de ma persona....
 lo poble de Badalona...
 sempre citara aqui grabat.

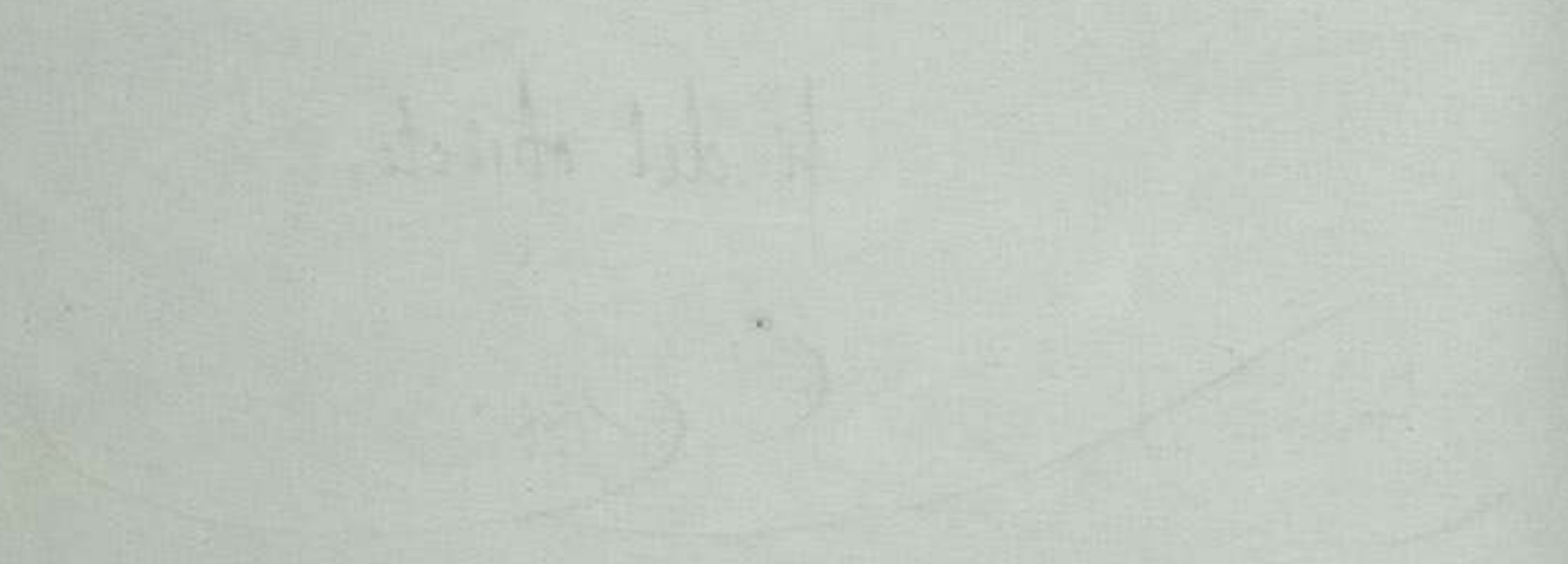
fi del objecte.

Font.

1887.

Faint, illegible handwriting at the top of the page, possibly a header or title.

THE A. B. C. OF

